

31998Y0206(01)

6.2.1998

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

C 39/2

Sdělení Komise o použití pravidel hospodářské soutěže na poštovní odvětví a o posouzení některých opatření států týkajících se poštovních služeb

(98/C 39/02)

(Text s významem pro EHP)

PŘEDMLUVA

Poté, co Komise předložila Zelenou knihu o rozvoji jednotného trhu poštovních služeb⁽¹⁾ a sdělila Evropskému parlamentu a Radě výsledky konzultací o Zelené knize a opatření doporučená Komisí⁽²⁾, začala zásadní diskuse o budoucím právním prostředí pro poštovní odvětví ve Společenství. Usnesením ze dne 7. února 1994 o rozvoji poštovních služeb ve Společenství⁽³⁾ Rada vyzvala Komisi, aby navrhla opatření vymezující harmonizovanou všeobecnou službu a poštovní služby, které by mohly být vyhrazeny. V červenci 1995 Komise navrhla balík opatření pro poštovní služby, který se sestával z návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro rozvoj poštovních služeb Společenství a zlepšení kvality služby⁽⁴⁾ a návrhu tohoto Sdělení o použití pravidel hospodářské soutěže⁽⁵⁾.

Toto sdělení, které doplňuje harmonizační opatření navrhaná Komisí, se zakládá na výsledcích těchto diskusí, v souladu se zásadami stanovenými v usnesení ze dne 7. února 1994. Bere v úvahu připomínky, které došly během veřejné konzultace o návrhu tohoto sdělení zveřejněného v prosinci 1995, jakož i usnesení přijaté Evropským parlamentem dne 12. prosince 1996⁽⁶⁾, týkající se tohoto návrhu, stejně jako diskuse o navrhané směrnici v Evropském parlamentu a Radě.

Komise je přesvědčena, že poštovní služby, jakožto hlavní prostředek komunikace a obchodu, jsou životně důležité pro veškeré hospodářské i společenské činnosti. Vznikají nové poštovní služby a je třeba mít jistotu o vývoji tohoto trhu, aby bylo možné

podpořit investice do tohoto odvětví i vznik nových pracovních míst. Jak také uznal Soudní dvůr Evropských společenství, na poštovní odvětví se použije právo Společenství a zejména pravidla hospodářské soutěže Smlouvy o ES⁽⁷⁾. Soudní dvůr uvedl, že „v případě veřejných podniků, jimž členské státy zaručí zvláštní nebo výlučná práva, tyto státy nevyhlašují ani nezachovávají žádná opatření v rozporu s pravidly Smlouvy týkajícími se hospodářské soutěže“ a že tato pravidla „musejí být čtena ve spojení s čl. 90 odst. 2, který stanoví, že podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu podléhají pravidlům hospodářské soutěže do té míry, aby použití těchto pravidel nebránilo, právně nebo fakticky, výkonu mimořádného úkolu jim svěřeného“. Často je Komise dotazována na to, jaký postoj míní přijmout pro účely provádění pravidel hospodářské soutěže obsažených ve Smlouvě, pokud jde o chování provozovatelů poštovních služeb a o opatření států týkající se veřejných podniků a podniků, jimž členské státy zaručí zvláštní nebo výlučná práva v poštovním odvětví.

Toto sdělení vysvětluje výklad Komise týkající se příslušných ustanovení Smlouvy a hlavní zásady, v souladu s nimiž Komise zamýšlí použít pravidla hospodářské soutěže Smlouvy na poštovní odvětví v konkrétních případech, za současného zachování záruk nezbytných pro plnění všeobecné služby, a dává podnikům a členským státům jasné pokyny, aby se nedopustily porušení Smlouvy. Tímto sdělením není dotčen výklad práva podávaný Soudním dvorem Evropských společenství.

Dále toto sdělení popisuje přístup, jaký Komise zamýšlí přijmout pro použití pravidel hospodářské soutěže na chování provozovatelů poštovních služeb a pro posuzování slučitelnosti opatření států omezujících volné poskytování služeb a/nebo volnou hospodářskou soutěž na trzích poštovních služeb s pravidly hospodářské soutěže a s jinými předpisy Smlouvy. Dále se věnuje otázce nediskriminačního přístupu k poštovní síti a ochraně požadované pro zajištění poctivé hospodářské soutěže v tomto odvětví.

(1) KOM(91) 476 v konečném znění.

(2) Pokyny pro rozvoj poštovních služeb Společenství (KOM(93) 247 ze dne 2. června 1993).

(3) Úř. věst. C 48, 16.2.1994, s. 3.

(4) Úř. věst. C 322, 2.12.1995, s. 22.

(5) Úř. věst. C 322, 2.12.1995, s. 3.

(6) Úř. věst. C 20, 20.1.1997, s. 159.

(7) Zejména ve spojených věcech C-48/90 a C-66/90, Nizozemsko a Koninklijke PTT Nederland a PTT Post BV vs. Komise, Sb. rozh. ESD 1992, s. I-565, a ve věci C-320/91 Procureur du Roi vs. Paul Corbeau, Sb. rozh. ESD 1993, s. I-2533.

Zejména s ohledem na to, že soukromí i veřejní provozovatelé rozvíjejí nové poštovní služby, některé členské státy přepracovaly nebo přepracovávají své právní předpisy týkající se poštovních služeb tak, aby omezily monopol svých provozovatelů poštovních služeb, což je považováno za nutné pro uskutečnění cíle ve veřejném zájmu. Zároveň Komise čelí vzrůstajícímu počtu stížností a žalob ohledně právních předpisů o hospodářské soutěži, k nimž musí zaujmout stanovisko. V této situaci tedy sdělení představuje vhodný nástroj pomáhající členským státům a provozovatelům poštovních služeb, zejména těm, kteří požívají zvláštních nebo výlučných práv, zajistit správné provádění pravidel hospodářské soutěže. Toto sdělení, které nemůže být vyčerpávající, chce poskytnout rady pro správný výklad zejména článků 59, 85, 86, 90 a 92 Smlouvy v konkrétních případech. Zveřejněním tohoto sdělení chce Komise zajistit průhlednost a usnadnit rozhodnutí týkající se investic všem poštovním provozovatelům v zájmu uživatelů poštovních služeb v Evropské unii.

Jak Komise uvedla ve svém sdělení ze dne 11. září 1996 „Služby ve veřejném zájmu v Evropě“⁽¹⁾, solidarita a rovné zacházení v tržní ekonomice jsou základními záměry Společenství. Služby ve veřejném zájmu přispívají naplnění těchto cílů. Evropané očekávají vysoce kvalitní služby za přijatelné ceny a mnoho z nich pokládá služby v obecném zájmu za sociální práva.

A tak zejména v poštovním odvětví jsou spotřebitelé stále důraznější při vyžadování svých práv a požadavků. Světová konkurence tlačí podniky užívající její služby k získávání stále lepších cen, srovnatelných s cenami, jaké získali konkurenti. Nové technologie jako fax nebo elektronická pošta vytvářejí mimořádné tlaky na tradiční poštovní služby. Tento vývoj je pro budoucnost poštovních služeb zneklidňující, přičemž je třeba pamatovat na obavy pokud jde o zaměstnanost a hospodářskou a sociální soudržnost. Hospodářský význam těchto služeb je značný. Proto je nutné modernizovat a rozvíjet služby v obecném zájmu, za předpokladu, že představují skutečný přínos evropské konkurenceschopnosti, sociální solidaritě a kvalitě života.

Společenství si stanovilo, že bude podporovat konkurenceschopnost evropského hospodářství ve světě stále se zvyšující

hospodářské soutěže a zajistí spotřebitelům větší výběr, lepší kvalitu a nižší ceny, a zároveň přitom napomůže prostřednictvím svých politik posílení hospodářské a sociální soudržnosti mezi členskými státy a snížení některých nerovností. Poštovní služby mají v této věci klíčovou úlohu. Společenství se zavázalo, že podpoří jejich funkce v obecném hospodářském zájmu, jak se slavnostně potvrzuje v novém článku 7d, vloženém Amsterdamskou smlouvou, a posílí se přitom jejich účinnost. Tržní síly umožňují lepší přidělování zdrojů a větší účinnost při poskytování služeb, z čehož hlavně těží spotřebitel, který dostává lepší kvalitu za nižší cenu. Tyto mechanismy však mají někdy své meze; z toho pak může vyplynout, že některé výhody nebudou dostupné pro všechny, a vzniknou tak překážky podpore sociální a územní soudržnosti v Unii. Orgán veřejné moci musí tedy zajistit, že obecný zájem bude brán v úvahu.

Tradiční struktury některých služeb v obecném hospodářském zájmu, které jsou organizovány na základě státních monopolů, představují výzvu pro evropskou hospodářskou integraci. Patří sem poštovní monopoly, které, i když mají své oprávnění, mohou být na překážku hladkému fungování trhu, zejména je-li určité odvětví trhu nepřístupné.

Skutečnou výzvou je zajistit hladkou souhru mezi požadavky jednotného trhu vyjádřeného volným pohybem, hospodářskou výkonností a dynamičností, volnou hospodářskou soutěží, a cíli obecného zájmu. Tato souhra musí být ve prospěch jednotlivých občanů i společnosti jako celku. Je to těžké hledání rovnováhy, protože se základní podmínky neustále mění: jednotný trh se stále rozšiřuje a veřejné služby, zdaleka ne pevně stanovené, se musejí přizpůsobovat novým požadavkům.

Základním konceptem všeobecné služby, u jejíhož původu stojí Komise⁽²⁾, je zajistit poskytování vysoce kvalitní služby za ceny dostupné pro každého. Všeobecná služba je vymezena těmito zásadami: rovnost, univerzálnost, kontinuita a přizpůsobivost; a těmito zdravými postupy: průhlednost řízení, stanovení cen a financování a kontrola subjekty nezávislými na provozovatelích služeb. Tato kritéria nejsou na vnitrostátní úrovni vždy splněna, avšak pokud jsou zavedena prostřednictvím všeobecné evropské

(1) KOM(96) 443 v konečném znění.

(2) Viz poznámka pod čarou č. 8.

služby, mají pozitivní vliv na rozvoj služeb v obecném zájmu. Všeobecná služba je tak v Evropě výrazem požadavků a zvláštností evropského modelu společnosti v rámci politiky, která spojuje dynamičnost trhu, soudržnost a solidaritu.

Vysoce kvalitní všeobecné poštovní služby jsou velmi důležité pro soukromé i obchodní zákazníky. Vzhledem k rozvoji elektronického obchodu jejich význam ve velmi blízké budoucnosti ještě vzroste. Poštovní služby zde budou hrát významnou úlohu.

Pro poštovní odvětví Evropský parlament a Rada přijaly směrnici 97/67/ES (dále jen „poštovní směrnice“). Tato směrnice vede ke vzniku společných pravidel pro rozvoj poštovního odvětví a zlepšení kvality služby, jakož i k postupnému a kontrolovanému otevírání trhů.

Účelem poštovní směrnice je dlouhodobě zaručit poštovní službu jako službu všeobecnou. Směrnice ukládá členským státům minimální harmonizovanou úroveň univerzální služby, včetně vysoce kvalitní celoplošné služby s pravidelně zaručeným doručováním za ceny dostupné pro každého. Všeobecná služba zahrnuje sběr, přepravu, třídění a dodávání dopisů, jakož i katalogů a balíků do určité ceny a hmotnostního limitu. Patří do ní také doporučené dopisy a cenná psaní (*valeur déclarée*), jakož i vnitrostátní a přeshraniční dodávání. Splňuje požadavky na nepřetržitost, důvěrnost, neutralitu, rovné zacházení a přizpůsobivost.

Aby se zaručilo financování všeobecné služby, může být určitý úsek vyhrazen pro provozovatele této univerzální služby. Rozsah vyhrazeného úseku uvedla v soulad poštovní směrnice. V souladu s poštovní směrnicí členské státy mohou udělit výlučná práva na poskytování poštovních služeb pouze v míře nezbytné pro zachování všeobecné služby. Navíc poštovní směrnice stanoví maximální rozsah, jaký členské státy mohou vyhradit za účelem dosažení tohoto cíle. Udělení povolení obchodním provozovatelům k jakémukoli dodatečnému financování, které by mohlo být požadováno pro všeobecnou službu, by mohlo být vázáno na určité závazky, například na povinnost platit finanční příspěvky do fondu náhrad spravovaného za tím účelem orgánem nezávislým na příjemci nebo příjemcích, jak se uvádí v článku 9 poštovní směrnice.

Poštovní směrnice stanoví minimální společnou normu pro všeobecnou službu a určuje společná pravidla týkající se vyhrazené

oblasti. Tím tedy zvyšuje právní bezpečnost ohledně zákonnosti určitých zvláštních nebo výlučných práv v poštovním odvětví. Některá opatření států, která by mohla být v rozporu s pravidly Smlouvy používanými na členské státy, však zůstávají mimo oblasti působnosti směrnice. Nezávislé chování provozovatelů poštovních služeb rovněž podléhá pravidlům hospodářské soutěže Smlouvy.

Ustanovení čl. 90 odst. 2 Smlouvy stanoví, že dodavatelé služeb ve veřejném zájmu se mohou odchýlovat od pravidel Smlouvy, pokud použití těchto pravidel ztíží výkon úkolu ve veřejném zájmu, za který jsou odpovědní. Tato výjimka z pravidel Smlouvy však podléhá zásadě proporcionality. Tato zásada umožňuje zajistit větší vyrovnanost mezi závazkem poskytovat služby v obecném zájmu a způsobem, jakým se skutečně poskytují, tak, aby prostředky byly v poměru k zamýšleným cílům. Tato zásada je pojmána tak, aby zajistila pružnou a přizpůsobivou rovnováhu, která bere v úvahu technická i rozpočtová omezení, která se mohou v různých odvětvích lišit. Dále umožňuje co možná nejlepší vzájemné působení mezi efektivností trhu a požadavky v obecném zájmu a zajišťuje přitom, že prostředky vynaložené na uspokojení těchto požadavků nadměrně nenaruší hladké fungování jednotného evropského trhu a nepostihnou obchod v míře odporující zájmu Společenství⁽¹⁾.

Použití pravidel Smlouvy, včetně možného použití výjimky v čl. 90 odst. 2, s ohledem na chování podniků a opatření státu, se může posuzovat pouze případ od případu. Zdá se však, že pro posílení právní bezpečnosti týkající se opatření nekrytých poštovní směrnicí je velice žádoucí vysvětlit způsob, jímž Komise vykládá Smlouvu, a přístup, jaký zamýšlí v budoucnu uplatňovat při použití těchto pravidel. Zejména se Komise domnívá, že, s výhradou ustanovení čl. 90 odst. 2 ve vztahu k ustanovení o všeobecné službě, by použití pravidel Smlouvy podpořilo konkurenceschopnost podniků působících v poštovním odvětví, prospělo by spotřebitelům a přispělo by k uskutečňování cílů v obecném zájmu.

Poštovní odvětví v Evropské unii je charakterizováno oblastmi, které si vyhradily členské státy tak, aby zaručily všeobecnou službu, a které se právě harmonizují prostřednictvím poštovní směrnice, aby se omezily rušivé vlivy mezi členskými státy. Komise musí podle Smlouvy zajistit, aby poštovní monopoly byly v souladu s pravidly Smlouvy, a zejména s pravidly hospodářské

(1) Viz rozsudek ze dne 23. října 1997 ve věcech C-157/94 až C-160/94 „Závazky členských států – Elektrina“, Komise vs. Nizozemsko (157/94), Itálie (158/94), Francie (154/94), Španělsko (160/94).

soutěže, aby se zajistily co největší výhody pro spotřebitele a omezily rušivé vlivy. Pro dosažení tohoto cíle Komise použije v jednotlivých konkrétních případech pravidla hospodářské soutěže a zajistí, aby se moc monopolů nevyužívala k rozšiřování chráněného dominantního postavení v liberalizovaných činnostech nebo k neoprávněné diskriminaci ve prospěch velkých zákazníků a na úkor malých uživatelů. Komise také zajistí, aby poštovní monopoly udělené přeshraničním službám nesloužily k vytvoření nebo zachování nezákonných cenových kartelů, které poškozují zájmy podniků a spotřebitelů v Evropské unii.

Toto sdělení vysvětluje subjektům na trhu praktické důsledky použitelnosti pravidel hospodářské soutěže na poštovní odvětví a možné odchylky od zásad. Uvádí postoj, jaký by Komise přijala v souvislosti se zachováním zvláštních nebo výlučných práv harmonizovaných poštovní směrnici při posuzování konkrétních případů nebo před Soudním dvorem v případech předaných Soudními dvory vnitrostátními soudy podle článku 177 Smlouvy.

1. DEFINICE

V rámci tohoto sdělení se použijí tyto definice ⁽¹⁾:

„poštovními službami“ se rozumějí služby, které spočívají ve výběru, třídění, přepravě a dodávání poštovních zásilek;

„veřejnou poštovní sítí“ se rozumí systém organizace a zdroje všeho druhu využívané poskytovatelem nebo poskytovateli všeobecných služeb zejména pro účely:

- výběru poštovních zásilek zahrnutých do povinné všeobecné služby z přístupových míst na celém území,
- směrování a zpracování těchto zásilek od přístupového místa poštovní sítě až k dodací poště,
- dodání na adresy uvedené na zásilce;

„přístupovým místem“ se rozumí fyzická zařízení včetně poštovních schránek pro veřejnost, umístěná buď na veřejné komunikaci, nebo v budově, na budově nebo na pozemku poskytovatele všeobecné služby, kde mohou zákazníci odevzdávat poštovní zásilky do poštovní sítě;

„výběrem“ se rozumí sběr poštovních zásilek odevzdaných na přístupových místech;

„dodáváním“ se rozumí postup od třídění na dodací poště až po dodání poštovních zásilek jejich adresátům;

„poštovní zásilkou“ se rozumí zásilka s adresou v konečné podobě, ve které má být poskytovatelem všeobecných služeb dodána. Kromě listovních zásilek jsou to rovněž například knihy, katalogy, noviny, časopisy a poštovní balíky obsahující zboží s obchodní hodnotou či bez obchodní hodnoty;

„listovní zásilkou“ se rozumí sdělení v písemné formě na jakémkoliv fyzickém nosiči, které má být dopraveno a dodáno na adresu uvedenou odesílatelem na zásilce samé nebo na jejím obalu. Knihy, katalogy, noviny a časopisy se nepovažují za listovní zásilky;

„adresnými reklamními zásilkami“ se rozumějí sdělení tvořená výhradně reklamními, obchodními nebo propagačními materiály, obsahující zprávu s totožným obsahem, kromě jména adresáta, adresy a identifikačního čísla, jakož i dalších proměnných neměnicích povahu zprávy, zasílaná značnému počtu adresátů, která mají být dopravena a dodána na adresu uvedenou odesílatelem na zásilce samé nebo na jejím obalu. Národní regulační orgány upřesní v jednotlivých členských státech pojem „značný počet adresátů“ a uveřejní odpovídající definici. Účty, faktury, finanční výpisy a jiná neidentická sdělení se nepovažují za adresné reklamní zásilky. Sdělení spojující adresnou reklamní zásilku s jinou zásilkou v jednom obalu se nepovažuje za adresnou reklamní zásilku. Adresné reklamní zásilky zahrnují přeshraniční i vnitrostátní adresné reklamní zásilky;

„výměnou dokumentů“ se rozumí poskytnutí prostředků včetně poskytnutí prostor *ad hoc* a dopravy třetí osobou,

⁽¹⁾ Definice se budou vykládat na základě poštovní směrnice a veškerých změn vyplývajících z přezkumu uvedené směrnice.

umožňující dodání poštovních zásilek mezi uživateli, kteří si tuto službu předplatili, vlastními silami vzájemnou výměnou;

„expresní zásilkovou službou“ se rozumí služba, která se mimo větší rychlosti a spolehlivosti sběru a dodávání poštovních zásilek vyznačuje poskytováním služeb s těmito znaky nebo některým z nich: záruka dodání ke stanovenému dni, sběr zásilek z výchozího místa, předání adresátovi do vlastních rukou, možnost změny místa určení a adresáta během přepravy, potvrzení odesílateli převzetí jeho zásilky, kontrola a sledování odeslaných zásilek, osobní služba zákazníkům a poskytování služby podle požadavků zákazníka, pokud je požadována. Zákazníci jsou v zásadě připraveni za tuto službu platit vyšší cenu;

„poskytovatelem všeobecných služeb“ se rozumí veřejný nebo soukromý subjekt poskytující všeobecné poštovní služby nebo jejich část v členském státě, jehož totožnost byla sdělena Komisi;

„výlučnými právy“ se rozumějí práva poskytnutá členským státem, která vyhražují poskytování poštovních služeb jednomu podniku prostřednictvím právního nebo správního nástroje a vyhražují mu právo poskytovat v dané zeměpisné oblasti poštovní službu nebo vykonávat některou z poštovních činností;

„zvláštními právy“ se rozumějí práva zaručená členským státem omezenému počtu podniků prostřednictvím právního nebo správního nástroje, který v dané zeměpisné oblasti:

— omezuje na základě volného uvážení, podle jiných než objektivních, poměrných a nediskriminačních kritérií, počet podniků oprávněných poskytovat službu nebo vykonávat činnost na dva nebo více, nebo

— určuje, podle jiných než takových kritérií, několik konkurenčních podniků jako podniky oprávněné poskytovat službu nebo vykonávat činnost, nebo

— uděluje jednomu podniku nebo několika podnikům, podle jiných než uvedených kritérií, zákonné nebo právní výhody, které podstatným způsobem ovlivňují možnost jakéhokoliv jiného podniku poskytovat tutéž službu nebo vykonávat činnost ve stejné zeměpisné oblasti za v podstatě srovnatelných podmínek;

„konečnými poplatky“ se rozumí odměna poskytovatelům všeobecných služeb za dodávání přeshraničních zásilek došlých z jiného členského státu nebo ze třetí země;

„zprostředkovatelem“ se rozumí jakýkoliv hospodářský subjekt, který působí mezi odesílatelem a poskytovatelem všeobecných služeb a který poštovní zásilky vybírá, směřuje a/nebo předběžně třídí před tím, než je předá do veřejné poštovní sítě téže nebo jiné země;

„národním regulačním orgánem“ se rozumí orgán nebo orgány v každém členském státě, které členský stát pověří mimo jiné regulačními funkcemi spadajícími do oblasti působnosti poštovní směrnice;

„základními požadavky“ se rozumějí obecné neekonomické zřetele, které mohou členský stát přimět k zavedení podmínek pro poskytování poštovních služeb (1). Těmito důvody jsou listovní tajemství, bezpečnost sítě s ohledem na přepravu nebezpečných věcí a v odůvodněných případech ochrana údajů, ochrana životního prostředí a územní plánování.

Ochrana údajů může zahrnovat ochranu osobních údajů, důvěrnost předávaných nebo shromážděných informací a ochranu soukromí.

2. VYMEZENÍ TRHU A POSTAVENÍ NA TRHU POŠTOVNÍCH SLUŽEB

a) Definice zeměpisného trhu a trhu s produkty

2.1 Články 85 a 86 Smlouvy zakazují jako neslučitelné se společným trhem jakékoliv chování jednoho nebo více podniků, které může negativně ovlivnit obchod mezi členskými státy a které zahrnuje bránění, omezování nebo narušení hospodářské soutěže a/nebo zneužití dominantního postavení na společném trhu nebo na jeho podstatné části. Území členských států představují samostatné zeměpisné trhy

(1) Význam této důležité věty v souvislosti s právními předpisy o hospodářské soutěži Společenství je vysvětlen v odstavci 5.3.

pokud jde o dodávání domácí pošty, a také pokud jde o domácí dodávání přeshraničních zásilek, a to kvůli výlučným právům provozovatelů uvedených v bodě 4.2 a stávajícím omezením na poskytování poštovních služeb. Každý z těchto zeměpisných trhů představuje podstatnou část společného trhu. Pro určení „relevantního trhu“ není důležitá země původu došlých přeshraničních zásilek.

2.2 U trhu produktů ukazují rozdílnosti v postupech mezi členskými státy, že je nutno v určitých případech uznat několik různých trhů. Oddělení různých trhů produktů je kromě jiného důležité pro udělení zvláštních nebo výlučných práv. Při posuzování konkrétních případů na základě různých situací na trhu a různých ustanovení v členských státech a na základě harmonizovaného rámce stanoveného poštovní směrnici se Komise v zásadě domnívá, že existuje množství různých trhů produktů, jako je výběr zásilek, třídění, přeprava a dodávání zásilek a například adresné reklamní zásilky a přeshraniční zásilky. Komise vezme v úvahu skutečnost, že tyto trhy jsou již v řadě členských států zcela nebo částečně liberalizovány. Komise posoudí následující trhy při hodnocení konkrétních případů.

2.3 Všeobecná služba pro listovní zásilky se týká dodávání listovních zásilek na adresu uvedenou na zásilkách.

Tato služba nezahrnuje poskytování vlastními silami, což je poskytování poštovních služeb fyzickou nebo právníkou osobou (včetně sesterských organizací nebo dceřinných společností), která je původcem zásilky.

Do dané služby nepatří v souladu s praxí v mnoha členských státech takové poštovní zásilky, které se nepovažují za listovní zásilky, protože je tvoří totožné kopie stejného písemného sdělení, nezměněné doplňky, škrty nebo údaje jinými než jméno adresáta a jeho adresa. Takovými zásilkami jsou časopisy, noviny, tištěné periodické katalogy, stejně jako zboží nebo dokumenty tyto zásilky doprovázející a vztahující se k nim.

Adresná reklamní zásilka spadá pod definici listovních zásilek. Adresné reklamní zásilky však neobsahují osobní zprávy. Adresná reklamní zásilka reaguje na potřeby určitých provozovatelů pokud jde o služby obchodních sdělení jako doplněk reklamy ve sdělovacích prostředcích. Odesílatelé adresných reklamních zásilek navíc nepotřebují nutně tak krátké dodací lhůty, jaké požadují zákazníci služeb na výše popsaných trzích, kteří platí poplatek za expresní dodání. Skutečnost, že tyto dvě služby nejsou vždy přímo vzájemně zaměnitelné, ukazuje na možnost odlišných trhů.

2.4 Jiné odlišné trhy zahrnují například trh expresních zásilek, trh výměny dokumentů, jakož i trh nových služeb (služby velmi odlišné od tradičních služeb). Činnosti kombinující nové telekomunikační technologie a určité prvky poštovních služeb mohou být, avšak nikoli nutně, novými službami ve smyslu poštovní směrnice. Mohou totiž odrážet přizpůsobivost tradičních služeb.

Výměna dokumentů se liší od trhu uvedeného v bodě 2.3 v tom smyslu, že nezahrnuje sběr ani dodávání přepravovaných poštovních zásilek adresátovi. Zahrnuje pouze prostředky včetně použití prostor *ad hoc* a přepravy třetí osobou, umožňující dodání poštovních zásilek mezi uživateli, kteří si tuto službu předplatili, vlastními silami vzájemnou výměnou. Uživatelé výměny dokumentů jsou členy uzavřené skupiny uživatelů.

Expresní zásilková služba se také odlišuje od trhu uvedeného v bodě 2.3, protože zahrnuje přidanou hodnotu oproti základní poštovní službě⁽¹⁾. Kromě rychlejšího a spolehlivějšího sběru, přepravy a dodání poštovních zásilek se expresní zásilková služba vyznačuje poskytováním některých nebo všech níže uvedených doplňkových služeb: záruka dodání ke stanovenému dni, sběr zásilek na adrese odesílatele, předání adresátovi do vlastních rukou, možnost změny místa určení a adresáta během přepravy, potvrzení o doručení pro odesílatele, kontrola a sledování, osobní služba zákazníkům a nabídka škály služeb podle požadavků. Zákazníci jsou v zásadě připraveni za tuto službu platit vyšší cenu. Vyhrazené služby, jak jsou vymezeny v poštovní směrnici, mohou zahrnovat zrychlené dodání vnitrostátních listovních zásilek spadajících do předepsané ceny a hmotnostních limitů.

(1) Rozhodnutí Komise 90/16/EHS (Úř. věst. L 10, 12.1.1990, s. 47) a 90/456/EHS (Úř. věst. L 233, 28.8.1990, s. 19).

2.5 Aniž je dotčena definice vyhrazených služeb uvedená v poštovní směrnici, je možné v rámci všeobecné poštovní služby rozlišovat různé činnosti, které reagují na různé potřeby a mohly by se v zásadě považovat za odlišné trhy; totiž trh sběru a třídění pošty, trh přepravy poštovních zásilek a konečně trh dodávání zásilek (vnitrostátních nebo došlých přeshraničních). Z tohoto hlediska je třeba rozlišovat různé skupiny zákazníků. Soukromí zákazníci požadují jiné produkty nebo služby ve formě integrované služby. Obchodní zákazníci, kteří představují převážnou většinu příjmů provozovatelů uvedených v bodě 4.2, však aktivně hledají možnosti nahrazení různých složek konečné služby alternativními řešeními (s ohledem na úroveň kvality služby a/nebo nákladů na ni), která v mnoha případech nabízejí rozdílní provozovatelé nebo jejich subdodavatelé. Obchodní zákazníci chtějí vyrovnat výhody a nevýhody poskytování vlastními silami oproti poskytování služeb provozovatelem poštovních služeb. Současné monopoly omezují vnější nabídku těchto samostatných služeb, které by však byly jinak nabízeny samostatně za tržních podmínek. Tato skutečná situace na trhu podporuje názor, že výběr, třídění, přeprava a dodávání poštovních zásilek představuje rozdílné trhy⁽¹⁾. Z hlediska právních předpisů o hospodářské soutěži může být tedy důležité rozlišovat mezi čtyřmi trhy.

Tak je tomu i v případě přeshraničních zásilek, jejichž výběr a přepravu bude provádět jiný provozovatel poštovních služeb než ten, který zajišťuje dodávání. To je také případ vnitrostátních zásilek, protože většina provozovatelů poštovních služeb povoluje svým velkým zákazníkům, aby si třídili hromadné zásilky oplátkou za slevy veřejných sazeb. Ukládání, sběr a způsob platby se za těchto okolností také mění. Ve velkých podnicích jsou dnes vnitřní poštovní služby provozovány zprostředkovateli, kteří připravují a třídí poštu před tím, než ji předají provozovateli poštovních služeb pro konečné dodávání. Navíc, všichni provozovatelé poštovních služeb umožňují více či méně přístup do své následné poštovní sítě, například povolením nebo požadováním toho, aby pošta (roztríděná) byla uložena do odesílatelského nebo třídícího střediska. To v mnoha případech umožňuje větší spolehlivost (kvalitu služby), protože se obejdou veškeré zdroje selhání na předcházejícím stupni poštovní sítě.

⁽¹⁾ Viz sdělení Komise o vymezení relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství (Úř. věst. C 372, 9.12.1997, s. 5).

b) Dominantní postavení

2.6 Jelikož ve většině členských států provozovatel uvedený v bodě 4.2 je na základě výlučných práv, která mu byla udělena, jediným hospodářským subjektem kontrolujícím veřejnou poštovní síť pokrývající celé území členského státu, má takový provozovatel dominantní postavení ve smyslu článku 86 Smlouvy na vnitrostátním trhu dodávání listovních zásilek. Dodávání je služba uživateli, která umožňuje značné úspory z rozsahu, a hospodářský subjekt poskytující tuto službu je tedy ve většině případů dominantní na trzích výběru, třídění a přepravy zásilek. Dále má podnik, který zajišťuje dodávání, zejména pokud také provozuje poštovní budovy, velkou výhodu v tom, že ho uživatelé považují za hlavní poštovní podnik, protože je nejviditelnější, a tudíž přirozeně první volba padne na něj. A navíc toto dominantní postavení rovněž zahrnuje ve většině členských států takové služby, jako jsou doporučené zásilky nebo zvláštní dodávkové služby a/nebo určité části trhu s balíky.

c) Povinnosti dominantních provozovatelů poštovních služeb

2.7 V souladu s čl. 86 odst. 2 písm. b) Smlouvy může zneužívání spočívat v tom, že se omezí provádění dotyčné služby na úkor spotřebitelů. Pokud členský stát udělí jednomu provozovateli výlučná práva uvedená v bodě 4.2 na služby, které tento provozovatel nenabízí nebo nabízí za podmínek neuspokojujících potřeby zákazníků stejně jako služby, které by mohly nabízet konkurenční hospodářské subjekty, pak tento členský stát přiměje tyto provozovatele jednoduchým uplatněním výlučného práva, které jim bylo uděleno, aby omezili nabídku dané služby, neboť v tomto případě soukromé podniky nemohou své činnosti skutečně vykonávat. Tak je tomu zejména v případě, pokud opatření přijatá na ochranu poštovních služeb omezují poskytování jiných odlišných služeb na odlišných nebo příbuzných trzích, jako je trh expresních zásilek. Komise požadovala po několika členských státech, aby zrušily omezení vyplývající z výlučných práv o poskytování expresních zásilkových služeb mezinárodními kurýry⁽²⁾.

⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou č. 13.

Jiný druh možného zneužívání představuje poskytování naprosto neefektivní služby a nevyužívání výhod technického rozvoje. To škodí zákazníkům, kteří nemají možnost volby mezi několika alternativními dodavateli. Například zpráva připravená pro Komisi ⁽¹⁾ v roce 1994 ukázala, že tam, kde veřejní provozovatelé poštovních služeb v členských státech nepodléhali hospodářské soutěži, neudělali žádný významný pokrok v normalizaci rozměrů a hmotností od roku 1990. Zpráva také ukázala, že někteří provozovatelé poštovních služeb využívali skryté křížové subvence mezi vyhrazenými a nevyhrazenými službami (viz body 3.1 a 3.4), čímž se podle této studie vysvětlila většina cenových rozdílů mezi členskými státy v roce 1994, trestajících zejména soukromé uživatele, kteří nesplňují podmínky pro poskytnutí slev, neboť užívají vyhrazené služby, jejichž ceny jsou vyšší než je nutné.

Uvedené příklady názorně ukazují možnost, že provozovatelé poštovních služeb, pokud jim jsou udělena zvláštní nebo výlučná práva, mohou přivodit snížení kvality služby ⁽²⁾ a mohou opomenout učinit nutné kroky pro zlepšení kvality služby. V takových případech by bylo třeba přimět Komisi, aby jednala podle podmínek vysvětlených v bodě 8.3.

U přeshraničních poštovních služeb výše uvedená studie ukázala, že jejich kvalita by se měla značně zlepšit, aby reagovala na potřeby zákazníků a zejména soukromých osob, které si nemohou dovolit použít služeb kurýrních společností nebo odeslání písemností faxem. Nezávislá hodnocení prováděná v letech 1995 a 1996 ukazují zlepšování kvality služby od roku 1994. Tato hodnocení se však týkala pouze listovní pošty a nejnovější hodnocení ukazují, že kvalita se opět mírně zhoršila.

⁽¹⁾ UFC – Que choisir, Poštovní služby v Evropské unii, duben 1994.

⁽²⁾ V mnoha členských státech se mohli uživatelé ještě před několika desítkami let spoléhat na tuto službu a odpoledne dostávali standardní dopisy odeslané ráno téhož dne. Od té doby lze pozorovat trvalý pokles kvality této služby, a zejména počtu denních otoček poštovního doručovatele, které se z pěti snížily na jednu (nebo na dvě v některých městech Evropské unie). Výlučná práva provozovatelů poštovních služeb způsobila pokles kvality a zabránila jiným podnikům přístup na tento trh. Následně provozovatelé poštovních služeb selhali a zvýšení mezd a zkrácení pracovní doby nekompenzovali zavedením moderních technologií, jak to učinily podniky z odvětví otevřených hospodářské soutěži.

Většina veřejných provozovatelů poštovních služeb Společenství oznámila dohodu o konečných poplatcích Komisi, aby ji posoudila podle pravidel hospodářské soutěže Smlouvy. Strany této dohody vysvětlily, že chtějí stanovit spravedlivou odměnu za dodávání přeshraničních zásilek, která by lépe odrážela skutečné vzniklé náklady, a zlepšit kvalitu přeshraničních poštovních služeb.

2.8 Neoprávněné odmítnutí poskytovat službu představuje také zneužití zakázané článkem 86 Smlouvy. Takové chování by způsobilo omezení služeb ve smyslu čl. 86 odst. 2 písm. b) a pokud by se použilo jen na některé uživatele, vyústilo by do diskriminace v rozporu s čl. 86 odst. 2 písm. c), podle kterého nelze použít rozdílné podmínky pro stejné operace. Ve většině členských států provozovatelé uvedení v bodě 4.2 umožňují zprostředkovatelům přístup k různým přístupovým místům jejich poštovních sítí. Podmínky přístupu, a zejména používané sazby, jsou však často důvěrné a mohou usnadnit použití diskriminačních podmínek. Členské státy by měly zajistit, aby jejich právní předpisy o poštovních službách nepodporovaly provozovatele poštovních služeb v nadměrném používání neoprávněně odlišných podmínek nebo ve vylučování některých podniků.

2.9 Pokud má dominantní podnik právo bránit své postavení tím, že konkuruje jiným podnikům, leží na něm mimořádná odpovědnost za to, aby ještě nezmenšoval přetrvávající hospodářskou soutěž na trhu. Vylučovací praktiky mohou být směřovány proti konkurentům již zavedeným na trhu nebo mohou být zamýšleny tak, aby zabránily přístupu nových konkurentů na trh. Příklady takového nezákonného chování obsahují: odmítnutí prodeje jako prostředek zbavení se konkurenta podnikem, který je jediným nebo dominantním zdrojem dodávek produktu nebo jež kontroluje přístup k hlavní technologii nebo infrastruktuře, dravé stanovování cen a selektivní slevy (viz oddíl 3), obchodní dohody za účelem vyloučení, diskriminace jako část širšího monopolizujícího chování vedoucího ke zbavení se konkurentů, a systémy slev za účelem vyloučení.

3. KŘÍŽOVÉ SUBVENCOVÁNÍ

b) Důsledky

a) Základní zásady

3.1 Křížovou subvencí se rozumí, že podnik nese nebo rozvrhne všechny náklady nebo jejich část na svou činnost v jednom zeměpisném trhu nebo trhu produktů na činnost v jiném zeměpisném trhu nebo trhu produktů. Za určitých okolností může křížová subvence v poštovním odvětví, kde téměř všichni provozovatelé plní vyhrazené i nevyhrazené služby, narušit hospodářskou soutěž a vést k porážce konkurentů nabídkami, které jsou umožněny nikoliv efektivností (včetně úspor z rozsahu) a výkonem, ale křížovými subvencemi. Předcházet křížovému subvencování způsobujícímu nekalou hospodářskou soutěž je tedy zásadní pro rozvoj poštovního odvětví.

3.2 Křížová subvence nenarušuje hospodářskou soutěž, pokud jsou náklady na vyhrazené činnosti financovány příjmy z jiných vyhrazených služeb, protože při poskytování těchto služeb není žádná hospodářská soutěž možná. Tato forma subvencování může být někdy nezbytná, aby umožnila provozovatelům uvedeným v bodě 4.2 zhostit se povinnosti poskytovat všeobecnou službu a za stejných podmínek pro každého⁽¹⁾. A tak je například nevýnosné dodávání pošty ve venkovských oblastech subvencováno příjmy ze ziskového dodávání pošty v městských oblastech. Stejně tak by to platilo u subvencování poskytování vyhrazených služeb prostřednictvím příjmů vzniklých činnostmi otevřenými hospodářské soutěži. Dále, křížové subvencování mezi nevyhrazenými činnostmi není samo o sobě protiprávní.

3.3 Naopak, subvencováním činností otevřených hospodářské soutěži rozvržením nákladů na tyto činnosti na vyhrazené činnosti může být narušena hospodářská soutěž porušením článku 86. Tímto chováním by se podnik mající ve Společenství dominantní postavení mohl dopustit zneužití. Dále, uživatelé činností krytých monopolem by nesli náklady, které nejsou spojeny s poskytováním těchto činností. Nicméně, i dominantní společnosti mohou konkurovat cenami nebo zlepšit svůj peněžní tok a získat pouze částečný příspěvek na krytí pevných nákladů (režijních), pokud se nejedná o dravé ceny nebo pokud ceny nejsou v rozporu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy nebo právními předpisy Společenství.

3.4 Odkaz na křížové subvencování byl učiněn v bodě 2.7, povinnosti dominantních provozovatelů poštovních služeb. Provozovatelé uvedení v bodě 4.2 by neměli užívat příjmy pocházející z vyhrazené oblasti pro křížové subvencování činnosti v oblastech otevřených hospodářské soutěži. Toto jednání by mohlo zabránit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž v nevyhrazené oblasti. V některých odůvodněných případech, podléhajících ustanovením čl. 90 odst. 2, však lze na křížové subvencování pohlížet jako na zákonné, například u poštovních zásilek kulturního obsahu⁽²⁾, do té doby, dokud je použito nediskriminujícím způsobem, nebo pro určité služby sociálně, zdravotně a hospodářsky znevýhodněným jedincům. Pokud je to nutné, Komise uvede, jaké další výjimky by Smlouva umožnila. Ve všech ostatních případech, berou-li se v úvahu údaje uvedené v bodě 3.3, by cena konkurenčních služeb nabízených provozovatelem uvedeným v bodě 4.2 měla být z důvodu obtížnosti rozvržení společných nákladů v zásadě přinejmenším stejná jako celkové průměrné náklady za poskytování služby. To znamená pokrytí přímých nákladů plus patřičný podíl společných a režijních nákladů provozovatele. Pro určení patřičného podílu by se měla použít objektivní kritéria, jako je objem, časová (pracovní) náročnost nebo intenzita využití. Pokud se použije obrat daných služeb jako kritérium v případě křížového subvencování, je třeba brát v úvahu skutečnost, že při této variantě se tento obrat z příslušné činnosti udržuje uměle nízký. Faktory ovlivněné poptávkou, jako jsou příjmy nebo zisky, jsou samy také ovlivněny vytlačováním konkurence. Pokud byly služby nabízeny systematicky a selektivně za ceny nižší než průměrné celkové náklady, Komise věc prošetří případ od případu podle článku 86 nebo podle článku 86 a čl. 90 odst. 1 nebo podle článku 92.

4. VEŘEJNÉ PODNIKY A ZVLÁŠTNÍ NEBO VÝLUČNÁ PRÁVA

4.1 Smlouva zavazuje členské státy, pokud jde o veřejné podniky a podniky, jimž jsou udělena zvláštní nebo výlučná práva, aby nevyhlašovaly ani nezachovávaly žádná opatření v rozporu s právními předpisy Smlouvy (čl. 90 odst. 1). Výraz

⁽¹⁾ Viz poštovní směrnice, body odůvodnění 16 a 28 a kapitola 5.

⁽²⁾ Světová poštovní unie (SPU) pod tím rozumí „duševní dílo“, zahrnující knihy, noviny, periodika a časopisy.

„podnik“ zahrnuje jakoukoliv fyzickou nebo právnickou osobu vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na právní statut této osoby a způsob jejího financování. Výběr, třídění, přeprava a dodávání poštovních zásilek představují hospodářské činnosti a tyto služby jsou obvykle poskytovány za úplatu.

Výraz „veřejný podnik“ zahrnuje každý podnik, na který orgány veřejné moci mohou mít přímo nebo nepřímo dominantní vliv na základě vlastnictví, finanční účasti nebo pravidel, jimiž se podnik řídí⁽¹⁾. Dominantní vliv ze strany orgánů veřejné moci lze zejména předpokládat, pokud orgány veřejné moci vlastní přímo nebo nepřímo většinu upsaného kapitálu podniku, kontrolují většinu hlasovacích práv patřících k akciím vydaných podnikem nebo pokud mohou jmenovat více než polovinu členů správního, řídicího nebo kontrolního orgánu. Na orgány, které jsou součástí správy členského státu a jež poskytují za úplatu organizované poštovní služby pro třetí osoby, se musí pohlížet jako na veřejné podniky. Podniky, jimž byla udělena zvláštní nebo výlučná práva, mohou být podle čl. 90 odst. 1 Smlouvy podniky jak veřejnými, tak i soukromými.

4.2 Vnitrostátní právní předpisy týkající se provozovatelů poštovních služeb, jimž členské státy udělily zvláštní nebo výlučná práva, aby poskytovali některé poštovní služby, jsou „opatřeními“ ve smyslu čl. 90 odst. 1 Smlouvy a musejí být posuzovány podle ustanovení Smlouvy, na něž tento článek odkazuje.

Mimo povinností k členským státům podle čl. 90 odst. 1 Smlouvy podléhají veřejné podniky a podniky, kterým byla udělena zvláštní nebo výlučná práva, článkům 85 a 86 Smlouvy.

4.3 Ve většině členských států se zvláštní a výlučná práva použijí na služby jako je výběr, třídění, přeprava a dodávání některých poštovních zásilek, stejně jako na způsob, jakým jsou tyto služby poskytovány, například výlučné právo umístit poštovní schránky podél veřejné komunikace nebo vydávat známky s názvem dotyčné země.

5. VOLNÝ POHYB SLUŽEB

a) Základní zásady

5.1 Udělení zvláštních nebo výlučných práv jednomu nebo více provozovatelům uvedeným v bodě 4.2 pro zajišťování výběru, včetně veřejného sběru, přepravy a dodávání některých kategorií poštovních zásilek, nevyhnutelně omezuje poskytování těchto služeb podniky usazenými v jiných členských státech i podniky usazenými v dotčeném členském státě. Toto omezení má přeshraniční charakter, pokud jsou adresáti nebo odesílatelé poštovních zásilek přepravovaných těmito podniky usazení v jiných členských státech. V praxi omezení poskytování poštovních služeb ve smyslu článku 59 Smlouvy⁽²⁾ obsahuje zákaz přepravovat některé kategorie poštovních zásilek do jiného členského státu, a to i zprostředkovateli, jakož i zákaz dodávání přeshraničních zásilek. Poštovní směrnice stanoví odůvodněná omezení volného poskytování poštovních služeb.

5.2 Článek 66 ve spojení s články 55 a 56 Smlouvy stanoví výjimky z článku 59. Protože jde o výjimky ze základní zásady, musejí být vykládány restriktivně. Pokud jde o poštovní služby, výjimka podle článku 55 se použije pouze na přepravu a dodávání zvláštního typu zásilek, to znamená zásilek napsaných v rámci soudních a správních řízení, ve spojení, i příležitostně, s výkonem veřejné moci, a zejména oznámení v rámci soudních nebo správních řízení. Přeprava a dodávání takových zásilek na území členského státu tedy může podléhat požadavku pro udělování licencí (viz bod 5.5), aby se chránil veřejný zájem. Podmínky jiných odchylek od Smlouvy vyjmenované v těchto ustanoveních nebudou zpravidla splněny v případě poštovních služeb. Tyto služby nemohou samy o sobě ohrozit veřejný pořádek ani poškodit veřejné zdraví.

5.3 Judikatura Soudního dvora umožňuje v zásadě další odchylky na základě závazných požadavků, pokud splňují základní neehospodářské požadavky v obecném zájmu, pokud jsou použity nediskriminačně a jsou vhodné a přiměřené cíli, jehož se má dosáhnout. Pokud jde o poštovní služby, základní požadavky, které by Komise považovala za odůvodněné pro omezení volného pohybu poštovních služeb, jsou ochrana údajů, s výhradou sblížovacích opatření přijatých v této oblasti, listovní tajemství, bezpečnost sítě s ohledem na

⁽¹⁾ Směrnice Komise 80/723/EHS o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky, Úř. věst. L 195, 29.7.1980, s. 35.

⁽²⁾ Pro celkové vysvětlení zásad odvozených od článku 59 viz interpretační sdělení Komise o volném pohybu služeb přes hranice (Úř. věst. C 334, 9.12.1993, s. 3).

přepřevu nebezpečných věcí a, v případech odůvodněných ustanoveními Smlouvy, ochrana životního prostředí a územní plánování. Naopak Komise by nepovažovala za odůvodněná omezení volného pohybu poštovních služeb související s ochranou spotřebitele, protože tento požadavek v obecném zájmu může být uspokojen obecnými právními předpisy o korektní obchodní praxi a ochraně spotřebitele. Volný pohyb poštovních služeb posiluje výhody pro spotřebitele, pokud jsou povinnosti všeobecné služby správně vymezeny na základě poštovní směrnice a budou moci být plněny.

5.4 Komise se následně domnívá, že zachování jakéhokoliv zvláštního nebo výlučného práva omezujícího přeshraniční poskytování poštovních služeb musí být odůvodněné na základě článků 90 a 59 Smlouvy. V současné době jsou zvláštní nebo výlučná práva, která nejdou nad rámec činností spadajících pod vyhrazené služby, jak jsou definovány v poštovní směrnici, na první pohled oprávněná podle čl. 90 odst. 2 Smlouvy. Odchozí přeshraniční zásilky jsou *de jure* nebo *de facto* liberalizované v některých členských státech, jako je Dánsko, Nizozemsko, Finsko, Švédsko a Spojené království.

b) **Důsledky**

5.5 Přijetí opatření obsažených v poštovní směrnici ukládá členským státům povinnost právně upravit poštovní služby. Pokud členské státy omezí poštovní služby, aby zajistily všeobecnou službu a dodržení základních požadavků, pak musí obsah takových právních předpisů odpovídat sledovanému záměru. Tyto povinnosti se musí v zásadě posílit v rámci licencí pro kategorii služeb a oznamovacích postupů, v nichž provozovatelé poštovních služeb uvedou zejména svůj název, právní formu a adresu, jakož i krátký popis služeb, které nabízejí veřejnosti. Individuální licence by se měly udělovat pouze pro zvláštní poštovní služby a pouze tehdy, pokud je prokázáno, že méně omezujícími postupy nelze těchto cílů dosáhnout. Členské státy mohou být vyzvány, případ od případu, aby oznámily Komisi, jaká opatření přijaly, aby je Komise mohla posoudit z hlediska jejich proporcionality.

6. **OPATŘENÍ PŘIJATÁ ČLENSKÝMI STÁTY**

a) **Základní zásady**

6.1 Členské státy mohou svobodně vymežit, co se rozumí službami v obecném zájmu, udělovat zvláštní nebo výlučná práva, která jsou nezbytná pro poskytování těchto služeb, právně upravovat jejich správu a v případě potřeby je i financovat. Podle čl. 90 odst. 1 Smlouvy však členské státy nesmí v případě veřejných podniků a podniků, jimž udělily zvláštní nebo výlučná práva, vyhlásit ani zachovávat žádné opatření v rozporu s pravidly Smlouvy, a zejména s pravidly hospodářské soutěže.

b) **Důsledky**

6.2 Provozování všeobecné sítě výběru a dodávání zajišťuje provozovatelům uvedeným v bodě 4.2 značné výhody pro poskytování nejen vyhrazených nebo liberalizovaných služeb spadajících pod definici všeobecné služby, avšak také dalších (nevšeobecných poštovních) služeb. Zákaz podle čl. 90 odst. 1 Smlouvy ve spojení s čl. 86 písm. b) se použije na objektivně neodůvodněné využívání dominantního postavení na jednom trhu k získání tržní síly na příbuzných nebo sousedících trzích, odlišných od předchozího, kde hrozí odstranění hospodářské soutěže na těchto trzích. V zemích, kde je místní dodávání listovních zásilek liberalizováno, jako ve Španělsku, a kde je monopol omezen na přepravu a dodávání mezi městy, by využívání dominantního postavení pro rozšíření monopolu z posledně jmenovaného trhu na první bylo bez zvláštního odůvodnění neslučitelné s ustanoveními Smlouvy, pokud předtím fungování služeb v obecném hospodářském zájmu nebylo ohroženo. Komise se domnívá, že členské státy by ji měly informovat o jakémkoliv rozšíření zvláštních nebo výlučných práv a vysvětlit důvody svého počínání.

6.3 Omezení poskytování poštovních služeb mohou postihnout obchod mezi členskými státy, protože poštovní služby nabízené provozovateli jinými než uvedenými v bodě 4.2 mohou

zahrnovat poštovní zásilky z nebo do jiných členských států a omezení mohou bránit přeshraničním činnostem provozovatelů v jiných členských státech.

- 6.4 Jak je vysvětleno v bodě 8 písm. b) ii), musejí členské státy kontrolovat podmínky přístupu a výkon zvláštních a výlučných práv. Není nutné, aby zřizovaly nové subjekty, které by za kontrolu odpovídaly, avšak neměly by svěřovat provozovateli⁽¹⁾ uvedenému v bodě 4.2 nebo subjektu, který je propojen (právně, správně nebo strukturálně) s tímto provozovatelem, pravomoc dohlížet na udělená výlučná práva a na činnosti provozovatelů poštovních služeb obecně. Žádný podnik v dominantním postavení nesmí mít takovou pravomoc nad svými konkurenty. Zásadní je nezávislost dozorcího orgánu, jak teoretická, tak i praktická, vůči všem podnikům, nad nimiž má dohled. Systém nenarušené hospodářské soutěže požadovaný Smlouvou může být zajištěn pouze tehdy, pokud různé hospodářské subjekty budou mít zaručeny rovné příležitosti, včetně důvěrnosti citlivých obchodních informací. Pokud se jednomu provozovateli povolí, aby kontroloval prohlášení svých konkurentů a pokud se dá podniku pravomoc dohlížet nad činnostmi konkurentů nebo se umožní, aby se účastnil přidělování licencí, pak tento podnik získá obchodní informace o svých konkurentech a dostane možnost ovlivňovat jejich činnost.

7. PROVOZOVATELÉ POŠTOVNÍCH SLUŽEB A STÁTNÍ POMOC

a) Zásady

I když jen několik provozovatelů uvedených v bodě 4.2 je vysoce ziskových, většina vykazuje finanční ztrátu nebo přesně kryje své náklady u poštovních operací, ovšem informace o jejich finančních výsledcích jsou omezené, protože provozovatelů, kteří pravidelně zveřejňují informace podle uznávaných kritérií účetní kontroly, je relativně málo. Některé poštovní služby však dostávají přímou finanční podporu ve formě subvencí nebo nepřímých podpor, jako jsou osvobození od daní, i když skutečné částky často nejsou průhledné.

Smlouva činí Komisi zodpovědnou za použití článku 92, který prohlašuje, že státní pomoc, která ovlivňuje obchod mezi členskými státy Společenství, je neslučitelná se společným trhem, s výjimkou určitých okolností, kdy se udělí nebo

je možné udělit výjimku. Aniž je dotčen čl. 90 odst. 2, články 92 a 93 se použijí na poštovní služby⁽²⁾.

Podle čl. 93 odst. 3 se po členských státech požaduje, aby předávaly Komisi ke schválení veškeré návrhy na poskytnutí podpory nebo na změnu stávajících mechanismů podpor. Navíc musí Komise kontrolovat podpory, které dříve povolila nebo které byly uděleny před vstupem Smlouvy v platnost nebo před přistoupením dotyčného členského státu.

Všichni provozovatelé všeobecné služby v současnosti spadají do oblasti působnosti směrnice Komise 80/723/EHS ze dne 25. června 1980 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky⁽³⁾ naposledy pozměněné směrnicí 93/84/EHS⁽⁴⁾. Mimo obecného požadavku na zprůhlednění účtů provozovatelů uvedených v bodě 4.2, popsaného v bodě 8 písm. b) vi), musejí tedy členské státy zajistit, aby finanční vztahy mezi nimi a těmito provozovateli byly průhledné, jak požaduje směrnice, tak, aby bylo jasně prokázáno toto:

- a) veřejné zdroje se poskytují přímo, včetně osvobození od daní nebo snížení daní;
- b) veřejné zdroje se poskytují prostřednictvím jiných veřejných podniků nebo finančních institucí;
- c) skutečné použití těchto veřejných zdrojů.

Komise považuje za poskytnutí veřejných zdrojů zejména tyto finanční vztahy:

- a) náhrada provozních ztrát;
- b) poskytování kapitálu;

⁽¹⁾ Viz zejména rozhodnutí ve věci C-18/88 RTT vs. GB-Inno-BM, Sb. rozh. ESD 1991, s. I-5981, odstavce 25 až 28.

⁽²⁾ Věc C-387/92: Banco de Credito Industrial vs. Ayuntamiento Valencia, Sb. rozh. ESD, s. I-877.

⁽³⁾ Úř. věst. L 195, 29.7.1980, s. 35.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 254, 12.10.1993, s. 16.

- c) nevratné dotace nebo půjčky za zvýhodněných podmínek;
- d) poskytování finančních výhod v podobě zřeknutí se zisků nebo nevymáhání pohledávek;
- e) vzdání se obvyklé odměny za použité veřejné prostředky;
- f) náhrada za finanční břemena uvalená orgány veřejné moci.

b) Použití článků 90 a 92 Smlouvy

Komise byla vyzvána, aby prošetřila jistý počet daňových výhod poskytnutých provozovateli poštovních služeb podle článku 92 ve spojení s článkem 90 Smlouvy. Komise chtěla ověřit, zda tato zvýhodněná daňová úprava mohla sloužit ke křížovému subvencování ve prospěch činností, které tento provozovatel vykonává v úsecích otevřených hospodářské soutěži. V tu dobu dotýčný provozovatel poštovních služeb neměl analytický systém účtování nákladů, který by Komisi umožnil rozlišit činnosti vyhrazené od činností otevřených hospodářské soutěži. Proto Komise vycházela ze zjištění studií prováděných v této oblasti při posuzování dodatečných nákladů souvisejících s povinností všeobecné služby ležící na tomto provozovateli poštovních služeb a porovnávala tyto náklady s daňovými zvýhodněními. Došla k závěru, že náklady byly vyšší než tyto výhody, a rozhodla tedy, že dotýčný daňový systém nemohl vést ke křížovému subvencování činností tohoto provozovatele v konkurenčních oblastech ⁽¹⁾.

Je dobře poznamenat, že Komise ve svém rozhodnutí vyzvala dotýčný členský stát, aby se ujistil, že provozovatel poštovních služeb zavedl analytický systém účtování nákladů, a aby po provozovateli požadoval předkládání výroční zprávy, z níž lze zjistit, zda je právo Společenství dodržováno.

Soud prvního stupně potvrdil rozhodnutí Komise a prohlásil, že daňová zvýhodnění tohoto provozovatele poštovních

služeb jsou státní pomocí, na kterou se vztahuje výjimka ze zákazu stanoveného v čl. 92 odst. 1 na základě čl. 90 odst. 2 ⁽²⁾.

8. SLUŽBA V OBCNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU

a) Základní zásady

8.1 Ustanovení čl. 90 odst. 2 Smlouvy umožňuje odchylku od použití pravidel Smlouvy, pokud použití těchto pravidel znemožní právně nebo fakticky plnění zvláštního úkolu, který připadl na provozovatele uvedené v bodě 4.2 při poskytování služby v obecném hospodářském zájmu. Aniž jsou dotčena práva členských států vymezovat zvláštní požadavky na služby v obecném zájmu, tento úkol spočívá hlavně v poskytování a zachování všeobecné veřejné poštovní služby, která za dostupných, cenově přiměřených a průhledných sazeb zaručí celostátní přístup k veřejné poštovní síti v rozumné vzdálenosti a během vhodných otevíracích hodin, přičemž tato služba zahrnuje výběr poštovních zásilek z přístupných poštovních schránek nebo míst sběru po celém území a včasné dodání těchto zásilek na uvedenou adresu, jakož i související služby, svěřené těmto provozovatelům regulačními opatřeními pro zajištění všeobecného dodávání za stanovené kvality. Všeobecná služba se bude vyvíjet podle sociálních, hospodářských a technických podmínek a podle potřeb uživatelů.

Obecný zájem vyžaduje, aby ve Společenství byla zachována skutečně propojená veřejná poštovní síť, která umožní účinný přenos informací, a podporuje tedy na straně jedné hospodářskou soutěž evropského průmyslu a rozvoj obchodu a větší soudržnost mezi regiony a členskými státy, a na straně druhé zlepšení společenských styků mezi občany Unie. Definice vyhrazené oblasti musí brát v úvahu finanční zdroje nezbytné pro poskytování služby v obecném hospodářském zájmu.

8.2 Finanční zdroje na zachování a zlepšení této veřejné sítě i nadále pocházejí hlavně z činností uvedených v bodě 2.3. V současné době, při neexistenci harmonizace na úrovni

⁽¹⁾ Věc NN 135/92, Úř. věst. C 262, 7.10.1995, s. 11.

⁽²⁾ Věc T-106/95 FFSA vs. Komise, Sb. rozh. ESD, s. II-229.

Společenství, většina členských států stanovila limity monopolu na základě hmotnosti poštovních zásilek. Některé členské státy používají kombinovaný hmotnostní a cenový limit, pouze jediný členský stát používá cenový limit. Informace shromážděné Komisí o příjmech získaných z toků poštovních zásilek v členských státech ukazují, že zachování zvláštních nebo výlučných práv s ohledem na tento trh by mohlo být dostatečné pro to, aby se zaručilo zlepšení i zachování veřejné poštovní sítě.

Služba, pro kterou členské státy mohou vyhradit výlučná nebo zvláštní práva, aby zajistily zachování všeobecné služby, je harmonizována v poštovní směrnici. Pokud členské státy udělí zvláštní nebo výlučná práva pro tuto službu, musí se tato služba považovat za oddělený trh produktů při posuzování konkrétních případů, a zejména pokud jde o reklamní zásilky, dodávání došlých přeshraničních zásilek, odeslaných přeshraničních zásilek, jakož i pokud jde o sběr, třídění a přepravu pošty. Komise vezme v úvahu skutečnost, že tyto trhy jsou již v řadě členských států zcela nebo částečně liberalizované.

8.3 Pokud se použijí pravidla hospodářské soutěže a jiná odpovídající pravidla Smlouvy pro poštovní odvětví, Komise, jednajíc na základě stížnosti nebo z vlastní iniciativy, vezme v úvahu harmonizovanou definici stanovenou v poštovní směrnici, pokud bude posuzovat, zdali rozsah vyhrazené oblasti může být odůvodněn podle čl. 90 odst. 2. Výchozím bodem bude předpoklad, že pokud se tato práva týkají činností spadajících do vyhrazené oblasti, jak je vymezena v poštovní směrnici, pak jsou zvláštní nebo výlučná práva na první pohled odůvodněná podle čl. 90 odst. 2. Tento předpoklad však bude moci být vyvrácen, pokud konkrétní skutečnosti ukáží, že omezení nespňuje podmínky čl. 90 odst. 2 ⁽¹⁾.

8.4 Trh s adresnými reklamními zásilkami se vyvíjí a je v každém členském státě jiný, takže je pro Komisi těžké v současné době stanovit obecným způsobem povinnosti členských

států pro tuto službu. Dva hlavní problémy související s adresnými reklamními zásilkami jsou: možné zneužití stanovování tarifů a liberalizace zákazníkovi (vyhrazené poštovní zásilky dodávané alternativním provozovatelem jsou dodávány jako nevyhrazené adresné reklamní zásilky) obcházející vyhrazené služby uvedené v bodě 8.2. Informace z členských států, které neomezuji služby adresných reklamních zásilek, jako je Španělsko, Itálie, Nizozemsko, Rakousko, Švédsko a Finsko, nepřipouštějí jednoznačné závěry a ještě neumožňují konečné obecné hodnocení. S ohledem na tuto nejistotu se zdá vhodné dočasně přistoupit na řešení případ od případu. Pokud to bude odůvodněno mimořádnými okolnostmi a aniž je dotčen bod 8.3, členské státy mohou zachovat některá omezení služeb adresných reklamních zásilek nebo zavést licence, aby vyloučily umělá narušení obchodu a podstatnou destabilizaci příjmů.

8.5 U dodávání došlých přeshraničních zásilek se systém konečných poplatků, které dostává provozovatel poštovních služeb členského státu za dodání přeshraničních zásilek od provozovatele členského státu původu, se právě přezkoumává, aby se upravily konečné poplatky, v mnoha případech příliš nízké, podle skutečných nákladů za dodávání.

Aniž je dotčen bod 8.3, členské státy mohou zachovat některá stávající omezení dodávání došlých přeshraničních zásilek ⁽²⁾, tak aby vyloučily umělé narušení obchodu, které by zvýšilo podíl přeshraničních poštovních zásilek v obchodu Společenství. Tato omezení se mohou týkat pouze zásilek spadajících do oblasti vyhrazených služeb. Při posuzování situace v rámci jednotlivých případů bude Komise brát v úvahu zvláštní okolnosti v členských státech.

8.6 Provozovatelé poštovních služeb stále více otvírají výběr, třídění a dodávání poštovních zásilek v řadě členských států třetím stranám. Vzhledem k tomu, že takovéto otvírání se může různým způsobem odrazit na příjmech podle situace

⁽¹⁾ Ve vztahu k omezením při použití výjimky stanovené v čl. 90 odst. 2 viz postoj Soudního dvora v těchto věcech: věc C-179/90 *Merci convenzionali porto di Genova vs. Siderurgica Gabrielli*, Sb. rozh. ESD 1991, s. I-1979; věc C-41/90 *Klaus Höfner a Fritz Elser vs. Macroton GmbH*, Sb. rozh. ESD 1991, s. I-5889.

⁽²⁾ To se může zejména týkat poštovních zásilek z jednoho státu, kterou přepravují obchodní společnosti do jiného státu, aby ji předaly do veřejné poštovní sítě prostřednictvím provozovatele poštovních služeb tohoto jiného státu.

v různých členských státech, některé členské státy mohou, pokud si to vyžádají mimořádné okolnosti a aniž je dotčen bod 8.3, zachovat některá stávající omezení pro výběr, třídění a přepravu poštovních zásilek zprostředkovatelem⁽¹⁾, aby se umožnila nutná restrukturalizace provozovatele uvedeného v bodě 4.2. Takováto omezení však budou moci být použita v zásadě pouze na poštovní zásilky kryté stávajícími monopoly, nebudou moci omezovat to, co již bylo v daném členském státě přijato a budou muset být slučitelná se zásadou nediskriminačního přístupu k poštovní síti, jak je stanoveno v bodě 8 písm. b) vii).

b) Podmínky pro použití čl. 90 odst. 2 na poštovní odvětví

Níže uvedené podmínky by se měly použít s ohledem na výjimku podle čl. 90 odst. 2:

i) Liberalizace ostatních poštovních služeb

S výjimkou služeb, které musejí být vyhrazeny a které poštovní směrnice povoluje jako služby vyhrazené, by měly členské státy zrušit veškerá zvláštní nebo výlučná práva pro poskytování poštovních služeb do té míry, aby se nebránilo plnění zvláštního úkolu svěřeného provozovatelům uvedeným v bodě 4.2 při poskytování služby v obecném hospodářském zájmu právně nebo fakticky, s výjimkou poštovních zásilek souvisejících s výkonem veřejné moci, a měly by přijmout veškerá nezbytná opatření pro zaručení práva všech hospodářských subjektů poskytovat poštovní služby.

To nebrání členským státům, aby se na poskytování těchto služeb v případě potřeby nevztahovala povinnost oznamovacích postupů nebo licencí pro kategorii služeb a v případě nutnosti vést jednotlivé postupy pro přidělení licencí za účelem dodržení základních požadavků a zachování všeobecné

služby. Členské státy by tudíž měly za těchto okolností zajistit, aby podmínky stanovené v těchto postupech byly průhledné, objektivní a bez diskriminačního účinku a aby existovalo účinné odvolací řízení před soudem proti jakémukoliv zamítnutí.

ii) Neexistence méně restriktivních prostředků k zajištění služeb v obecném hospodářském zájmu

Výlučná práva mohou být udělena nebo zachována pouze tehdy, pokud jsou nevyhnutelná pro to, aby bylo zajištěno plnění úkolů v obecném hospodářském zájmu. V mnoha oblastech by přístup nových společností na trh mohl na základě jejich zvláštních znalostí a zkušeností přispět k poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu.

Pokud se provozovatel uvedený v bodě 4.2 nezhostí uspokojivě všech složek všeobecné služby požadovaných poštovními směrnici (jako je to, aby všichni občané dotyčného členského státu a zejména ti, kdo žijí ve vzdálených oblastech, měli možnost přístupu k novinám, časopisům a knihám), musí dotyčný členský stát i přes výhody veřejné poštovní sítě a udělených zvláštních nebo výlučných práv jednat⁽²⁾. Místo rozšiřování již udělených práv by členské státy měly umožnit, aby služby byly zajišťovány konkurenty a aby státy mohly za tím účelem ukládat těmto konkurentům vedle základních požadavků dodatečné povinnosti. Veškeré tyto povinnosti musí být objektivní, nediskriminační a průhledné.

iii) Proporcionalita

Členské státy by dále měly zajistit, aby rozsah udělených zvláštních a výlučných práv byl v poměru k obecnému hospodářskému zájmu, který je těmito právy sledován. Zákaz dodání vlastními silami, to znamená poskytování poštovních služeb fyzickou nebo právníkou osobou (včetně sesterské organizace nebo dceřinné společnosti), která je původcem pošty, nebo sběr a přeprava takových poštovních zásilek třetí

⁽¹⁾ Dokonce i v monopolní situaci budou moci zasilatelé svobodně užívat zvláštní služby zprostředkovatele, jako je (před)třídění před uložením u provozovatele poštovních služeb.

⁽²⁾ Podle článku 3 poštovní směrnice musejí členské státy zajistit, aby uživatelé mohli využívat své právo na všeobecnou službu.

stranou jednající pouze svým jménem, by bylo například nepřiměřené vůči cíli, který spočívá v zaručení odpovídajících zdrojů pro veřejnou poštovní síť. Členské státy musejí tedy upravit rozsah těchto zvláštních nebo výlučných práv podle vývoje potřeb a podmínek, za nichž jsou poštovní služby poskytovány, a brát v úvahu jakoukoliv státní podporu udělenou provozovateli uvedenému v bodě 4.2.

iv) *Sledování nezávislým regulačním orgánem*

Sledování toho, jak provozovatelé uvedení v bodě 4.2 plní úkoly veřejné služby, zajištění otevřeného přístupu k veřejné poštovní síti a v případě potřeby udělování licencí nebo ověřování prohlášení, jakož i sledování toho, zda hospodářské subjekty uvedené v bodě 4.2 dodržují udělená zvláštní nebo výlučná práva, zajistí subjekt nebo subjekty nezávislé na těchto hospodářských subjektech⁽¹⁾.

Tento subjekt by měl zejména zajistit: aby smlouvy na poskytování vyhrazených služeb byly zcela průhledné, aby se tyto služby fakturovaly odděleně od nevyhrazených služeb, jako je tisk, označování a vkládání do obálek, aby podmínky pro služby, které jsou částečně vyhrazené a částečně liberalizované, byly oddělené, a aby vyhrazená složka byla přístupná všem uživatelům poštovních služeb, bez ohledu na to, zda nevyhrazená složka byla nebo nebyla zakoupena.

v) *Účinná kontrola vyhrazených služeb*

Úkoly vyloučené z oblasti působnosti hospodářské soutěže by měly být účinně sledovány členskými státy podle zveřejněných cílů služby a úrovní výkonů a měla by se pravidelně a veřejně podávat zpráva o jejich plnění.

vi) *Průhlednost účetnictví*

Každý provozovatel uvedený v bodě 4.2 použije jednotnou poštovní síť, aby mohl konkurovat na různých

tržích. Provozovatelé používající všeobecnou poštovní síť mohou snadno uplatňovat cenovou diskriminaci a diskriminaci vztahující se ke službám mezi skupinami zákazníků nebo uvnitř jedné skupiny z důvodu velkých nepřímých výdajů, které nemohou být započteny úplně a přesně k jedné konkrétní službě. Je tudíž mimořádně těžké zjistit křížové subvence, jak mezi různými stupni zpracování poštovních zásilek ve veřejné poštovní síti, tak i mezi vyhrazenými službami a službami poskytovanými za konkurenčních podmínek. Navíc, jistý počet provozovatelů používá na poštovní zásilky kulturního obsahu přednostní tarify, které jasně nepokrývají celkové průměrné náklady. Členské státy jsou povinny podle článků 5 a 90 Smlouvy zajistit, aby bylo plně dodržováno právo Společenství. Komise se domnívá, že nejvhodnějším způsobem pro splnění této povinnosti je, aby členské státy požadovaly po provozovatelích uvedených v bodě 4.2, aby vedly oddělené účetnictví a mimo jiné odděleně zpracovávaly náklady a příjmy související s poskytováním služeb plněných na základě jejich výlučných práv a s poskytováním služeb otevřených hospodářské soutěži a aby bylo možné celkově přezkoumat podmínky použité v různých přístupových místech veřejné poštovní sítě. U služeb představovaných složkami patřícími do vyhrazených a konkurenčních služeb by tedy měly být rozlišitelné náklady na každou tuto složku. Vnitřní účetní systémy by se měly zakládat na všeobecně používaných a objektivně odůvodněných zásadách účtování nákladů. Finanční účty se sestavují a předkládají ke kontrole nezávislému auditorovi, kterého může jmenovat národní regulační orgán, a zveřejní se v souladu s příslušnými právními předpisy Společenství a vnitrostátními právními předpisy používanými na obchodní organizace.

vii) *Nediskriminační přístup k poštovní síti*

Provozovatelé musejí poskytovat všeobecnou poštovní službu a umožnit nediskriminační přístup zákazníkům nebo zprostředkovatelům na vhodných veřejně přístupných místech, v souladu s potřebami těchto uživatelů. Podmínky přístupu, včetně (případně) smluv, by měly být průhledné, zveřejněné vhodným způsobem a nabízené na nediskriminačním základě.

Někteří provozovatelé nabízejí přednostní tarify určitým skupinám zákazníků neprůhledným způsobem. Členské státy by měly sledovat podmínky přístupu k této síti, aby

⁽¹⁾ Viz zejména články 9 a 22 poštovní směrnice.

zajistily, že nedojde k žádné diskriminaci, jak pokud jde o podmínky užití, tak pokud jde o náklady, které se musejí zaplatit. Zejména by se mělo zajistit, aby si zprostředkovatelé, včetně provozovatelů z jiných členských států, mohli vybrat dostupná přístupová místa k veřejné poštovní síti a aby mohli získat přístup k síti v rozumné době za cenových podmínek založených na nákladech, které berou v úvahu skutečně požadované služby.

Povinnost poskytovat nediskriminační přístup k veřejné poštovní síti neznámá, že členské státy musejí zajistit přístup pro listovní zásilky pocházející z jeho území, které byly přepravovány obchodními společnostmi do jiného státu, porušením poštovního monopolu, aby byly vloženy do veřejné poštovní sítě provozovatelem poštovních služeb tohoto jiného státu, za jediným účelem – využití výhody nižších poštovních tarifů. Jiné ekonomické důvody, jako jsou výrobní náklady a zařízení, přidaná hodnota nebo úroveň služeb nabízených v jiném členském státě, se nepovažují za nesprávné. V případě podvodu se použijí pokuty udělené nezávislým regulačním orgánem.

V současnosti se přeshraniční přístup do poštovní sítě někdy odmítne nebo povolí pouze za určitých podmínek, pro poštovní zásilky, jejichž postup vzniku zahrnuje přeshraniční přenos údajů před tím, než tyto poštovní zásilky získaly fyzickou podobu. Takové případy jsou obvykle nazývány nefyzic-

kým vypravením pošty. Za současných okolností to může dokonce způsobit ekonomický problém pro provozovatele poštovních služeb, kteří dodávají poštovní zásilky, s ohledem na úroveň konečných poplatků používaných mezi provozovateli poštovních služeb. Provozovatelé se snaží vyřešit tento problém zavedením vhodného systému konečných poplatků.

Komise může požádat členské státy, v souladu s čl. 5 odst. 1 Smlouvy, aby ji informovaly o platných podmínkách přístupu a důvodech pro ně. Komise nezveřejní informace získané na základě těchto dotazů, pokud se na ně vztahuje úřední tajemství.

9. PŘEZKUM

Toto sdělení se přijímá na úrovni Společenství, aby usnadnilo posuzování některých způsobů chování podniků a některých opatření státu týkajících se poštovních služeb. Může být vhodné, aby po určitém období vývoje, možná k roku 2000, Komise přistoupila k posouzení poštovního odvětví s ohledem na pravidla Smlouvy a určila, zda je nutné měnit postoje vyjádřené v tomto sdělení na základě sociálních, hospodářských nebo technologických úvah a na základě zkušeností s případy v poštovním odvětví. Ve vhodnou dobu Komise provede celkové zhodnocení situace v poštovním odvětví na základě cílů vytýčených tímto sdělením.